

Cvičení 6

Výrobní faktory organizace

Příklad 1

- Uvažujte o zřízení kavárny. Zamyslete se nad zajištěním výrobních faktorů, jednotlivé výrobní faktory obecně vymezte a uveďte konkrétní případy.

Řešení

- V kavárně je nutná přítomnost všech výrobních faktorů, bude se tedy kombinovat jak dlouhodobý hmotný majetek, tak materiál, práce výkonná i řídicí.

Dlouhodobý hmotný majetek:

- vše, co slouží k chodu kavárny déle než jeden rok a bude se spíše opotřebovávat, než spotřebovávat
- prostory pro provozovnu
- velká část vybavení – patří sem např. vybavení prostor (osvětlení, dekorace), dále nábytek, kávovar, myčka a zařízení kuchyně – sporák, toustovač
- problematické může být zařazení nádobí, které bude spíše dlouhodobým majetkem, ovšem plastové kelímky či papírové tácky spadají svým využitím spíše do materiálu

Materiál:

- vše, co se při běžném chodu kavárny průběžně spotřebovává
- produkty, které si hosté mohou zakoupit
- prostředky nutné k zajištění provozu (potraviny, čisticí prostředky)

Výkonná práce:

- zajišťuje distribuci nabízených produktů k zákazníkům
- obsluha, která se zejména v menších provozech stará nejen o obsluhu hostů, přípravu jídla a nápojů, ale rovněž o úklid a drobnou údržbu provozovny

Dispozitivní práce:

- organizuje kombinování výše jmenovaných výrobních faktorů na pracovišti
- pozice provozní(ho) vedoucí(ho)
- Provozní vedoucí řídí chod kavárny, zařizuje nákup zboží, vede pokladnu a účetnictví, řeší oblast lidských zdrojů – vedení a kontrolu obsluhy a stará se o marketing

Příklad 2

- Navrhněte vzorové činnosti, které bude v jednotlivých fázích řízení (stanovení cílů, plánování, rozhodování, realizování, kontrolování) vykonávat provozní vedoucí z kavárny představené v předchozím příkladu v následujících oblastech:
 - Lidské zdroje
 - Nákup zboží

Řešení

Lidské zdroje

- Stanovení cílů – průměrná doba čekání na obsloužení
- Plánování – počet číšníků a servírek na směně
- Rozhodování – výběr optimálního plánu směn
- Realizování – uskutečnění navrženého plánu, dodržení zaměstnanci
- Kontrolování – vyhodnocování rychlosti obsluhy a délky čekání hostů na obsloužení

Nákup zboží

- Stanovení cílů – nabídka Italské kávy
- Plánování – kalkulace spotřeby kávy, frekvence nákupů a skladové rezervy
- Rozhodování – výběr vhodných dodavatelů a termínů dodávek
- Realizování – domluva na dodávkách s konkrétním dodavatelem
- Kontrolování – dostupnost kávy v provozovně

Příklad 3

- Vyjděte z níže uvedených zjednodušených účetních výkazů a spočítejte efektivnost (hodnotově vyjádřenou hospodárnost) jednotlivých podnikohospodářských výrobních faktorů.

Příklad 3

Výkaz zisků a ztrát

Výkaz zisků a ztrát	
Tržby za prodané výrobky a služby	2200
Spotřeba materiálu	750
Osobní náklady	1200
Odpisy	40
Tržby za prodané DHM	10
Provozní HV	220
Nákladové úroky	30
HV z finančních operací	-30
HV z běžné činnosti	250
Splatná daň z příjmů (20%)	50
HV po zdanění (Zisk)	200

Rozvaha

AKTIVA		PASIVA	
<i>Dlouhodobý majetek</i>		<i>Vlastní kapitál</i>	
Pozemky	30	Základní kapitál	300
Stroje a zařízení	90	HV za účetní období	200
Budovy	260		
<i>Oběžný majetek</i>		<i>Cizí kapitál</i>	
Materiál na skladě	240	Rezervy	90
Pohledávky	110	Bankovní úvěr	180
Běžný účet	40	- z toho: Krátkodobý BÚ	160
Aktiva celkem	770	Pasiva celkem	770

Řešení

- Hodnotově vyjádřená hospodárnost (HVH) je poměrem výstupu a vstupu ve finančním vyjádření. V tomto případě je tak nutné zjistit celkový výstup (celkové výnosy) a ty dělit jednotlivými vstupy (náklady) na výrobní faktory. Vzhledem k tomu, že náklady na výrobní faktor práce je uveden souhrnně, je nutno jeho hodnotově vyjádřenou hospodárnost stanovit také souhrnně. Nejprve ovšem musíme z uvedených údajů vyjádřit celkové výnosy

Celkové výnosy = Celkové tržby = Tržby za výrobky a služby + Tržby za prodaný DHM

Celkové výnosy = 2200 mil. Kč + 10 mil. Kč = 2210 mil. Kč

- Dále je potřeba vyjádřit náklady na jednotlivé výrobní faktory a nakonec je možné vyjádřit hospodárnost výrobních faktorů

- *Dlouhodobý hmotný majetek (DHM)*

Náklady na DHM = Odpisy = 40 mil. Kč Hospodárnost DHM = 2210 / 40 = 55,25

- *Materiál*

Náklady na materiál = Spotřeba materiálu = 750 mil. Kč Hospodárnost Mat. = 2210 / 750 = 2,95

- *Práce*

Náklady na práci = Osobní náklady = 1200 mil. Kč Hospodárnost Práce = 2210 / 1200 = 1,84